2024/2377

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2377,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Raudtee Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Raudtee Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0091/2024),

A. arvestades, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte (EU-Rail) loodi nõukogu määrusega (EL) 2021/2085 ([1]) (edaspidi „ühtne alusakt“);

B. arvestades, et ühtse alusakti artikli 174 lõike 6 kohaselt on Euroopa Raudtee Ühisettevõte õigus- ja üldõigusjärglane kõigi ühisettevõtte Shift2Rail (mille ühisettevõte asendas ja mille õigusjärglane ta on) lepingute, sealhulgas töölepingute ja toetuslepingute, kohustuste ja omandatud vara suhtes;

C. arvestades, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte kujutab endast raudteesektori teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas avaliku ja erasektori partnerlust; arvestades, et ühisettevõtte asutajaliikmed on liit, keda esindab komisjon, ja raudteetööstuse partnerid, sh raudteeseadmete tootjad, raudtee-ettevõtjad, taristuettevõtjad ja teaduskeskused;

D. arvestades, et läbipaistvuse suurendamiseks peaks Euroopa Raudtee Ühisettevõte avaldama oma raamatupidamise aastaaruandes asjakohase teabe liikmete osamaksete kohta programmide tasandil; arvestades, et ühisettevõte peaks esitama iga programmi kohta, milles ta osaleb, liikmete kategooriate kaupa kuni aasta lõpuni kogu asjakohase teabe, sealhulgas vastava programmi jaoks seatud õigusnormidest tuleneva toetuse eesmärgid, saadud toetused ja juriidiliste kohustuste mahu; arvestades, et ühisettevõte peaks jätkama läbipaistvuse parandamist;

Üldine taust

1. võtab Euroopa Raudtee Ühisettevõte 2022. aasta raamatupidamisaruande kohta koostatud kontrollikoja aruandest teadmiseks, et raamatupidamise aastaaruanne annab kõigis olulistes aspektides õiglase pildi ühisettevõtte finantsseisundist 31. detsembri 2022. aasta seisuga ning tehingute tulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt ühisettevõtte finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele; võtab kontrollikoja aruandest ühtlasi teadmiseks, et raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2. väljendab heameelt Euroopa Raudtee Ühisettevõtte tegevuse eduka alustamise üle 2021. aasta lõpus; väljendab heameelt ka tema rolli üle ELi integreeritud raudteevõrgustiku loomisel Euroopa reisijatele ja kaubale;

3. võtab Euroopa Raudtee Ühisettevõtte konsolideeritud iga-aastase tegevusaruande ([2]) põhjal teadmiseks, et 2022. aasta oli ambitsioonikas ja edukas aasta, mil saavutati ühisettevõtte ja selle programmi kiirenemise etapp, mis on nüüd täielikult toimivad, sealhulgas innovatsioonisammas, süsteemisammas ja varsti ka kasutuselevõtu rühm; märgib samas, et 2022. aasta oli ühisettevõtte innovatsiooniprogrammide jaoks pöördeline aasta;

4. võtab teadmiseks, et kõik tehnilised demonstratsioonid on kas juba näidanud programmi käivitamisest saadik käimas olnud töö tulemusi või on suunatud 2023. aastal toimuvate demonstratsioonide ettevalmistamiseks;

([1]) Nõukogu 19. novembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 219/2007, (EL) nr 557/2014, (EL) nr 558/2014, (EL) nr 559/2014, (EL) nr 560/2014, (EL) nr 561/2014 ja (EL) nr 642/2014 (ELT L 427, 30.11.2021, lk 17).

([2]) Euroopa Raudtee Ühisettevõte: 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruanne https://rail-research.europa.eu/wp-content/uploads/2023/06/GB-Decision_07_2023_Annex_AAR_22.pdf.

5. märgib, et 2022. aastal tegid asutajaliikmed koostööd, et täita oma kohustusi Euroopa Raudtee Ühisettevõtte ees, ja esitanud projektikonkursile 2022-1 olulisi ettepanekuid, ning et pärast avatud, läbipaistvat ja sõltumatut hindamist koostati kuus ühisettevõtte programmi 1. etappi kuuluvat juhtalgatust; märgib, et need projektid olid 2022. aasta lõpus töös; märgib lisaks, et süsteemi sammast rahastati samal ajal ühe suure hankemenetluse kaudu;

6. märgib lisaks, et 2022. aastat iseloomustas ka Euroopa Komisjoni liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi (DG MOVE) poliitikal põhinev süsteemne lähenemisviis raudtee arengule, mille puhul ühisettevõte esindab teadusuuringute ja innovatsiooni poolt ning Euroopa Liidu Raudteeamet (ERA) Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) ja telemaatikarakenduste keskset süsteemiasutust, mis andis Euroopa raudteetööstusele võimaluse esitada oma seisukohad ja eesmärgid ühel häälel, eeldades süsteemset ja sidusat lähenemisviisi institutsiooni tasandil;

7. võtab teadmiseks Euroopa Raudtee Ühisettevõtte üldkava ja selle kohandamise Euroopa raudteeuuringute nõuandekomisjoni (ERRAC) raudtee strateegilise teadusuuringute ja innovatsiooni kavaga;

8. tunnustab tihedat koostööd peamiste sidusrühmadega, eriti ERRACi, ERA ja muude programmide/partnerlustega, mis näitab ennetavaid püüdlusi koostoime edendamiseks ja ühisprojektide võimaluste uurimiseks Euroopa raudteesektoris; väljendab heameelt Euroopa Raudtee Ühisettevõtte osalemise üle ühendustes ja kolmandate riikide programmides, mille eesmärk on suurendada sektori konkurentsivõimet;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

9. võtab Euroopa Raudtee Ühisettevõtte 2021. aasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande põhjal teadmiseks, et kolme eelarvemuudatuse tulemusena oli ühisettevõtte vastuvõetud eelarve kulukohustuste assigneeringutena 171,4 miljonit eurot ja maksete assigneeringutena 180,8 miljonit eurot ([3]);

10. on teadlik, et Euroopa Raudtee Ühisettevõtte eelarve suuruse muutused sõltuvad suurel määral mitmeaastaste teadus- ja innovatsiooniprogrammide rakendusetapist, märgib, et ühisettevõte alustas 2022. aastal programmi „Euroopa horisont“ rakendamisega ning seetõttu sisaldab 2022. aasta eelarve esimeste programmi „Euroopa horisont“ 2022. aastaks kavandatud projektikonkursside kulukohustuste eelarvet ja sellega seotud eelmaksete makse-eelarvet ([4]);

11. märgib, et 2022. aasta lõpuks oli Euroopa Raudtee Ühisettevõte täitnud 100 % oma aktiivses eelarves (jaod 1–3) kättesaadavaks tehtud kulukohustuste assigneeringutest; märgib lisaks, et maksete assigneeringuid rakendati kuni 79,1 % aktiivsetest vahenditest (vastavalt 79 % täitmisest võrreldes ühisettevõtte kogueelarvega, sealhulgas 4. jagu) ([5]);

12. märgib, et juhatuse 25. novembri 2021. aasta otsusega nr 08/2021 võttis Shift2Rail ühisettevõtte juhatus vastu esialgse 2022. aasta töökava ja eelarve, mida kohaldati edasi Euroopa Raudtee Ühisettevõtte suhtes, võttes Euroopa Raudtee Ühisettevõtte juhatuses vastu nn koondotsuse; märgib, et kõnealuse vastuvõtmise ajaks ei olnud 2022. aasta eelarves sisalduvad eelarveassigneeringud ette nähtud kogu 2022. aasta katmiseks, vaid selleks, et tagada tegevuse jätkumine kuni uue partnerluse – Euroopa Raudtee Ühisettevõtte – käivitamiseni ning tegevuse vajalik talitluspidevus;

13. märgib, et halduskulude puhul oli kulukohustuste assigneeringute täitmismäär 100 % ja maksete assigneeringutel 84 % (2021. aastal 95 %); märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte põhjendas seda vähenemist asjaoluga, et ühisettevõte võis loota, et saavutab oma täiskoosseisu alles kõige varem aasta lõpuks;

([3]) 2021. aastal vastavalt 13,6 miljonit eurot ja 68,4 miljonit eurot.
([4]) Euroopa Kontrollikoja aruanne (lk 106), https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/277992/RAS-Jus-FY2022_EN.pdf.
([5]) 1. jagu – personalikulud; 2. jagu – taristu- ja halduskulud; 3. ja 4. jagu – tegevuskulud.

14. märgib, et tegevuseelarve kulukohustuste assigneeringute täitmismäär oli 100 % ja maksete assigneeringutel 79 % (2021. aastal 84 %); mõistab, et rakendusmäär hõlmab ka 76 000 eurot, mis on seotud eksperthindajatega, keda haldavad Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti talitused;

15. märgib, et 5. jao (kasutamata assigneeringud, mida kõnealusel aastal ei vajatud) summa (41,1 miljonit eurot), mis on ette nähtud Euroopa Raudtee Ühisettevõtte finantseeskirjade artikli 6 lõike 5 (nn n+3 reegli) läbipaistva rakendamise toetamiseks, taasaktiveeritakse tulevase aasta eelarve(te)s ja kasutatakse esimesena;

16. võtab kontrollikoja vaatluste põhjal teadmiseks, et liikmekategooriate (ELi ja erasektori liikmed) kohta kajastatud osamaksude summad erinevad üksteisest märkimisväärselt; mõistab, et selle põhjuseks on asjaolu, et ELi rahaline toetus kinnitatakse ja kajastatakse siis, kui see makstakse Euroopa Raudtee Ühisettevõttele projekti rakendamise alguses, kuid liikmete mitterahalist sissemakset kajastatakse alles pärast projekti rakendamiseks tehtud ja deklareeritud kulude kinnitamist;

17. kutsub Euroopa Raudtee Ühisettevõtet üles käsitlema ühelt poolt rahalise toetuse arvestatud summa ning teiselt poolt mitterahaliste sissemaksete vahet, andes teavet ühisettevõtte liikmete juriidiliste kohustuste kohta aasta lõpu seisuga (allkirjastatud toetuslepingud ja lepingud); väljendab heameelt ühisettevõtte võetud kohustuse üle käsitleda seda tähelepanekut järgmise aasta (2023) raamatupidamise aastaaruandes;

18. märgib, et seoses programmi „Horisont 2020“ rakendamisega oli Euroopa Raudtee Ühisettevõte 2022. aasta lõpus täielikult eraldanud programmi „Horisont 2020“ raames sõlmitud toetuslepingute jaoks ELi maksimaalse tegevustoetuse 384,5 miljonit eurot; märgib lisaks, et sellest kulukohustustega seotud summast umbes 68,2 miljonit eurot (18 %) tuleb lähiaastatel välja maksta projektide eest, mis veel on lõpetamata;

19. märgib rahuloluga, et erasektorist pärit liikmed olid võtnud juriidilise kohustuse eraldada Euroopa Raudtee Ühisettevõtte põhitegevusse mitterahalisi sissemakseid summas 320,7 miljonit eurot ja lisategevustesse mitterahalisi sissemakseid summas 244 miljonit eurot ehk 123,7 % miinimumeesmärgist, milleks on 456,5 miljonit eurot, ning et nendest kulukohustustega seotud summadest teatati 2022. aasta lõpus;

20. märgib, et programmi „Horisont 2020“ tegevuste jaoks ei saanud Euroopa Raudtee Ühisettevõte uusi kulukohustuste assigneeringuid, kuna ta oli oma viimase projektikonkursi lõpule viinud 2021. aasta lõpuks; märgib, et ühisettevõtte tegevuskulude maksete assigneeringute täitmise määr, sealhulgas kasutamata ja ümberjaotatud assigneeringud, langes 47 %-ni (2021. aastal 61 %); mõistab, et ühisettevõtte sõnul oli see tingitud toetusesaajate probleemidest, mis tekkisid COVID-19 kriisist ja Ukraina sõjast tingitud kasvavate kulude ja tarneprobleemide tõttu, mistõttu tuli enamiku programmi „Horisont 2020“ projektide kestust pikendada ning lõppmaksed lükati edasi 2023. aastasse;

21. märgib, et programmi „Euroopa horisont“ rakendamiseks andis komisjon 2022. aastal rahalist toetust 108,9 miljonit eurot; märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte oli edukalt lõpetanud programmi „Euroopa horisont“ kaks esimest projektikonkurssi ja kasutanud peaaegu täielikult ära tegevustoetuse osa (107,5 miljonit eurot) programmi raames sõlmitud esimeste toetuslepingute eelrahastamiseks;

22. tunnustab Shift2Rail programmi kesksete vahe-eesmärkide saavutamist 2022. aasta lõpuks, mil vahendid olid kõik kulukohustustega seotud ja ligikaudu 86 % programmist oli ellu viidud ning 91 % 2023. aasta programmi rahalistest kohustustest täidetud, eesmärgiga jõuda tehnoloogia valmidusastmete 6 ja 7 tegevuse tutvustamiseni, mis on kavas viia lõpule 2023. aastal;

23. märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõtte esialgse raamatupidamise aastaaruandega koos ei esitatud audititõendit 2022. aastal tegevuskulude katteks antava mitterahalise toetuse / lisategevuse mitterahalise toetuse kohta; eeldab, et 2022. aasta tegevuskulude katteks antav mitterahaline toetus kinnitatakse 2023. aasta veebruaris toimunud projektikulude esitamise põhjal;

24. märgib, et 2022. aastal oli Euroopa Raudtee Ühisettevõtte poolt ühisettevõttele Shift2Rail teadus- ja innovatsioonitegevuseks eraldatud meetmete kumulatiivne väärtus 619,4 miljonit eurot ja see realiseeriti 92 miljoni euro ulatuses;

25. toonitab, kui tähtis on luua kestlik ja vastupidav raudteesüsteem, töötades välja heitevaba vaikse raudteesüsteemi ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise taristu, kohaldades ringmajandust, katsetades uuenduslikke protsesse, tehnoloogiaid, projekte ja materjale raudteesüsteemide olelusringis ning töötades välja muid innovaatilisi rööbastranspordi lahendusi;

26. nõuab suuremat toetust teadus- ja innovatsioonitegevuseks, et luua integreeritud Euroopa raudteevõrgustik, kõrvaldades koostalitlust takistavad tegurid ja pakkudes lahendusi täielikuks integratsiooniks alates liikluskorraldusest, sõidukitest ja taristust kuni mittestandardsete rööpmevahede (näiteks 1 520, 1 000 või 1 668 mm) integreerimiseni (mis on osutunud oluliseks Ukraina solidaarsuskoridoride jaoks); rõhutab, kui oluline on tegeleda reisijate ja ettevõtjate vajadustega, kiirendades innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu, et toetada ühtset Euroopa raudteepiirkonda, suurendades samal ajal raudteetranspordi läbilaskevõimet, usaldusväärsust ja vähendades kulusid;

27. kutsub üles minema kiiresti üle atraktiivsemale, kasutajasõbralikule, konkurentsivõimelisele, taskukohasele, kergesti hooldatavale, tõhusale ja säästvale Euroopa raudteesüsteemile, mis on lõimitud laiemasse liikuvussüsteemi, et toetada tugeva ja ülemaailmselt konkurentsivõimelise Euroopa raudteesektori väljaarendamist;

Hanked ja personal

28. märgib seoses hanketegevuse rakendamisega, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte on järginud finantsmääruse põhimõtteid ja komisjoni hangete käsiraamatus esitatud suuniseid, mille tulemuseks on parima hinna ja kvaliteedi suhtega tegevuste rakendamine; märgib, et eri hankemenetluste jaoks kehtestatud väärtused, mis on teadustegevuse ja innovatsiooni ning programmi koguväärtust arvestades olulisuse tasemest madalamad, tulenevad kaasatud töötajate kollektiivsetest teadmistest ning nende kogemustest varasemates era- ja avalik-õiguslikes organisatsioonides;

29. märgib, et 2022. aastal jätkas Euroopa Raudtee Ühisettevõte avatud menetluste puhul e-hangete ja pakkumuste elektroonilise esitamise platvormide kasutamist, mis on olemas TED e-hanke veebisaidil ning kättesaadavad rahastamis- ja hankevõimaluste portaalis; märgib, et e-riigihangete strateegia raames alustas ühisettevõte 2022. aastal riigihangete haldamise vahendi (PPMT) kasutuselevõttu, mis asendab TEDi e-teateid ja e-hankeid ([6]);

30. märgib, et 2022. aastal ajakohastas õigusjuht jätkuvalt mitut hankemenetluste suunisdokumenti ja näidisvormi (st ajakava, pakkumistingimused, pakkumuste avamine ja hindamine, madala maksumusega lepingute sõlmimise menetlused jne), et kohandada neid Euroopa Raudtee Ühisettevõtte vajadustele ja eelarve peadirektoraadi soovitustele, eelkõige seoses pakkumuste elektroonilise esitamise menetlusega;

31. märgib, et 2022. aastal korraldas Euroopa Raudtee Ühisettevõte avatud hankemenetluse: Euroopa raudteesüsteemi sammas (3 osa) – teenuste raamlepingud teenuste osutamiseks ühisettevõttele süsteemi samba valdkonnas; märgib, et eraldatud kogusumma on 45 miljonit eurot, millest 4 miljonit eurot eraldati 1. osale, 37 miljonit eurot 2. osale ja 4 miljonit eurot 3. osale ([7]);

32. märgib, et eelarve 1. ja 2. jagu täideti kuni 100 % ulatuses ning 1. jagu (personalikulud) kasutati peamiselt töötajate palkadeks; märgib, et aasta jooksul kasutas Euroopa Raudtee Ühisettevõte ka välist tuge, et täita lüngad, kuni töötajate värbamine on lõpule viidud, ja tulla toime ühisettevõtte tegevusega seotud töökoormusega;

33. märgib, et 2022. aasta lõpus oli täidetud 28 ametikohta;

34. märgib, et juhatus võttis 1. märtsil 2022 vastu Euroopa Raudtee Ühisettevõtte praeguse ametikohtade loetelu kava, millega kehtestati ajutiste töötajate ametikohad seoses ühisettevõtte uue rolliga süsteemi sambas ning tugevdatakse veelgi poliitikameetmete toetamist integreeritud teadusuuringute- ja innovatsiooniprogrammiga;

35. märgib, et ametikohtade loetelu kava kohaselt on Euroopa Raudtee Ühisettevõttel 29 töötajat, sealhulgas kaks lähetatud riiklikku eksperti; märgib, et 2022. aastal täideti enamik vabadest ametikohtadest järk-järgult, kuna ühisettevõttest ei lahkunud ühtegi töötajat, kuid mõned võtsid ajutise puhkuse; märgib, et ajutiste lünkade või pikaajaliste puudumiste täitmiseks kasutas ühisettevõte oma põhitegevuseks ka välispädevust ja eksperditeadmisi ning teatavate haldusülesannete ajutist allhanget;

([6]) Kasutuselevõtu protsess on kavas lõpule viia 2023. aasta esimeseks kvartaliks.

([7]) Euroopa Raudtee Ühisettevõtte süsteemi samba tuumikrühma (1. osa), süsteemi samba eksperditeadmiste (2. osa) ning juhtkäskude ja signaalimise KTKde valdkonnas hooldustööd (3. osa), mis sõlmiti 12. juulil 2022 süsteemi samba konsortsiumiga(3 osa jaoks) Euroopa Raudtee Ühisettevõte: 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruanne (lk 131–132).

36. märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõtte konsolideeritud iga-aastasest tegevusaruandest nähtub, et soolist tasakaalu tuleks parandada endiselt nii haldusnõukogus kui ka kõigil muudel ühisettevõtte tasanditel; märgib, et 2022. aastal oli ühisettevõtte haldusnõukogus 28 meest (58 %) ja 21 naist (42 %); märgib, et ühisettevõtte juhtkonna tasandil oli mehi 78 % ja naisi 22 % ning kogu personali hulgas oli meeste osakaal 65 % ja naiste oma 35 %; väljendab heameelt selle üle, et haldusnõukogu on nimetanud ühisettevõtte juhtimistasandil üksuse juhataja ametikohale teise naissoost juhataja; soovitab ühisettevõttel jätkata soolise tasakaalu parandamist ja püüelda ühtlasi ka tasakaalustatud geograafilise tasakaalu poole;

Haldus- ja kontrollisüsteemid

37. tunnistab, et programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ kulude järelauditite eest vastutab komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat (DG RTD) ühine audititalitus; märgib, et programmi „Horisont 2020“ kulude (tasaarvestused ja lõppmaksed) kohta teatas Euroopa Raudtee Ühisettevõte, et esinduslik veamäär on 2,2 % ja allesjäänud veamäär 1,3 %;

38. märgib, et programmi „Euroopa horisont“ ei ole veel järelauditeeritud, sest esimesed vahemaksed tehakse eeldatavasti alles 2024. aastal;

39. märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõtte maksete kontrollimehhanismide hindamiseks auditeeris kontrollikoda programmi „Horisont 2020“ raames 2022. aastal lõplike toetusesaajate tasandil tehtud maksete juhuvalimit ([8]); märgib, et ühel juhul leidis kontrollikoda ja kvantifitseeris tõsise vea, mis tulenes enamdeklareeritud personalikuludest, sest toetusesaaja võttis kuluüksuse ühikukulude määrade arvutamisel arvesse kaudseid kulusid; märgib, et need kulud kaetakse hoopis kaudsetele kuludele kehtestatud 25 % suurusest ühtse määraga;

40. märgib, et kuigi Euroopa Raudtee Ühisettevõte tegi riskantsete projektide puhul sihtotstarbelisi riskipõhiseid eelkontrolle, ei olnud ta 2022. aasta lõpuks veel rakendanud struktureeritud riskipõhist käsitlusviisi eelkontrollidele; toob eriti välja asjaolu, et ühisettevõte ei viinud eelkontrolle vastavusse sihipäraste riskihindamiste käigus kindlaks tehtud kõrgete riskiteguritega ega olnud välja töötanud sisemisi praktilisi suuniseid riskipõhise järelevalve rakendamise kohta, sealhulgas juhiseid selle kohta, kuidas töötajad peaksid kasutama COMPASSis kättesaadavat riskijuhtimismoodulit;

41. seetõttu ei taganud Euroopa Raudtee Ühisettevõte, et tema projekti- ja toetusesaajatega seotud riske hinnatakse täielikult ja ühtlustatult, mille tõttu eelkontroll võib olla ebatõhus ja/või ebamõjus, mis suurendab riski, et kaasrahastatakse rahastamiskõlbmatuid kulusid, projektide eesmärgid jäävad saavutamata, projektide rakendamine venib või need võivad isegi ebaõnnestuda;

42. kordab kontrollikoja üleskutset, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte peaks eelkontrollide puhul rakendama struktureeritud riskipõhist käsitlusviisi, mis hõlmaks asjakohaseid projekti ja toetusesaajatega seotud riske; nõustub ka sellega, et ühisettevõte peaks koostama asutusesisesed praktilised suunised selle kohta, kuidas rakendada projektide ja toetusesaajate suhtes riskipõhist seiret ning kuidas töötajad peaksid kasutama COMPASSis sisalduvat riskijuhtimismoodulit;

43. kutsub Euroopa Raudtee Ühisettevõtet üles tegelema puudustega tugevdatud seirevahendi kasutamisel; nõustub, et ühisettevõte peaks tagama, et kõigi tugevdatud seiremeetmetega kaasneksid konkreetsed kontrollimeetmed, mis on suunatud tuvastatud riskidele, ning et hiljem kontrollitaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul nende tulemuslikkust;

44. märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte soovib rõhutada, et kindlasummaliste maksete kasutamine vähendas ulatuslikult programmi „Horisont 2020“ toetustega seotud maksete vigade riski;

45. märgib eelkõige, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte tagas kooskõlas komisjoni 27. oktoobri 2017. aasta otsusega C(2017)7151, millega lubatakse kasutada raamprogrammi „Horisont 2020“ meetmete rahastamiskõlblike kulude kindlasummalist hüvitamist, mõistlikud kindlasummalised maksed, kasutades konkursi hindamismenetluse käigus finantseksperte ning uurides ja arutades hoolikalt kõiki kuluartikleid, mille suhtes finantseksperdid toetuslepingu ettevalmistamise etapis küsimusi tõstatasid;

46. märgib rahuloluga, et ühisettevõte, kuigi tal on olemas integreeritud menetlused programmi „Horisont 2020“ toetuslepingute suurte riskitegurite eelmääratlemiseks, tunnistab, et neid menetlusi võiks paremini kooskõlastada komisjoni suunistega riskipõhiste eelkontrollide kohta;

([8]) Toetusesaajate juures kontrollitud toetustega seotud maksetehingute puhul on kvantifitseeritavate vigade aruandluskünnis 1 % auditeeritud kuludest (Kontrollikoja aruanne, lk 110).

Eelmiste aastate tähelepanekute täitmise kontroll

47. märgib, et Euroopa Raudtee Ühisettevõtte iga-aastastes eriaruannetes esitatud tähelepanekud on tegelikult kontrollikoja soovitused, millel pole tähtaega; märgib, et kontrollikoda jälgib neid tähelepanekuid igal aastal, hinnates nende staatuse kas „avatuks“ või „suletuks“;

48. märgib, et kontrollikoja kahest tähelepanekust 2021. aasta kohta on üks veel avatud – see puudutas Euroopa Raudtee Ühisettevõtte 2021. aasta tegevusmaksete eelarve madalat täitmismäära, sealhulgas kasutamata jäänud ja ümberjaotatud tegevusassigneeringuid (langes 61 % peale (2020. aastal: 76 %));

49. märgib, et sellise olukorra põhjustas peamiselt toetusesaajate tehniliste aruannete halb kvaliteet ja vajadus täiendavate tõendite järele, mis kinnitavad projekti tulemuste saavutamist, ning asjaolu, et ühe toetusesaaja viivitus mõjutab kogu kindlasummalise makse tegemist;

50. peab kiiduväärseks, et Euroopa Raudtee Ühisettevõte töötas 2022. aastal välja tegevuskava toetusesaajate finantsaruandluse parandamiseks, mis on oluline eelkõige tegevuste rahastamiskõlblike kulude kindlasummaliste maksete hüvitamiseks juhul, kui ühe toetusesaaja viivitus mõjutab kogu kindlasummalise summa maksmist.